

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 223 บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนหรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เนื่องมาจากการใช้อำนาจทางการปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการการปกครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง พระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ในมาตรา 42 วรรคหนึ่ง ว่า “ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา 9 และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหาย หรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา 72 ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง”

สำนักงานศาลปกครอง เป็นหน่วยงานธุรการของศาลปกครองในการสนับสนุนการพิจารณาคดีปกครองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พัฒนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดที่มี vision statement ว่างานได้ “ผล” คนเป็น “สุข” การตอบสนองภารกิจของศาลปกครองให้ตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองได้มีส่วนร่วม (participation) ในการบริหารจัดการ รวมทั้งจะผลักดันยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ ด้านพัฒนาบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง เพื่อให้เกิดผลผลิต (output) ของงานและได้ผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็นเลิศจนทำให้ศาลปกครองสามารถอำนวยความสะดวก

ทางปกครองแก่ประชาชนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ศาลปกครองเป็นสถาบันหลักของประชาชนที่ใช้ อำนาจตุลาการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครอง โดยมุ่งให้เกิดความสมดุลในการ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการดำเนินงานของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะพิพาทภาคี ด้วยความเป็นธรรมและรวดเร็ว เพื่อเป็นหลักประกันในการค้ำครองสิทธิเสรีภาพให้เกิดความเป็น ธรรมแก่คู่กรณี วางหลักกฎหมายปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ศาลปกครองระยอง เป็นศาลปกครองในภูมิภาค ภาคตะวันออกเป็นแห่งที่ 6 ในจำนวน 7 ศาลที่เปิดทำการ โดยศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองนครราชสีมา ศาล ปกครองขอนแก่น ศาลปกครองพิษณุโลก และศาลปกครองนครศรีธรรมราช เปิดทำการไปแล้ว ตามลำดับ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ศาลปกครองระยอง ตั้งอยู่ในจังหวัดระยองมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดจันทบุรี หนองคาย ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยองและสระแก้ว เปิดทำการเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 777 ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีสำนักงานศาล ปกครองเป็นหน่วยธุรการ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การคลัง การบัญชีทรัพย์สิน พัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ งานเลขานุการอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รับคำฟ้อง ตรวจสอบคำฟ้อง จัดทำทะเบียนและจัดระบบข้อมูลคดี ทำหน้าที่ช่วยตุลาการในการพิจารณา คดีและพิพาทภาคีปกครอง ดำเนินการเกี่ยวกับการออกหนังสือ หมายหรือคำสั่งของตุลาการ เก็บ รักษาสำนวนคดี วัตถุ และเอกสารเกี่ยวกับคดี จัดทำสารบบคดี คำสั่งและคำพิพากษา รวมทั้งจัดทำ สถิติคดีและประสานงานกับสำนักบังคับคดีปกครองในการบังคับคดี

ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ที่ศาลปกครองระยอง มีความสนใจที่จะศึกษาการประเมิน คุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง เพื่อผู้บริหารสำนักงานศาล ปกครอง จะได้นำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ ราชการ และในการสนับสนุนการพิจารณาคดีปกครอง สามารถอำนวยความสะดวกทางปกครอง แก่ประชาชนได้อย่างสัมฤทธิ์ผลภายใต้ vision “งาน ได้ผล คนเป็นสุข”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครอง ระยอง

2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

การประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง จำนวน 103 คน (ที่มา: กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานศาลปกครองระยองฯ, 2553) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง Krejcie และ Morgan (1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพสมรส
- ระดับการศึกษา
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- ประสบการณ์ทำงาน (อายุงาน)
- ตำแหน่งงาน

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง ได้แก่

- ผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม
- สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
- การพัฒนาศักยภาพ

- ความก้าวหน้าในงาน
- สังคมสัมพันธ์
- ลักษณะการบริหารงาน
- ภาวะอิสระจากงาน
- ความภูมิใจในองค์กร

3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

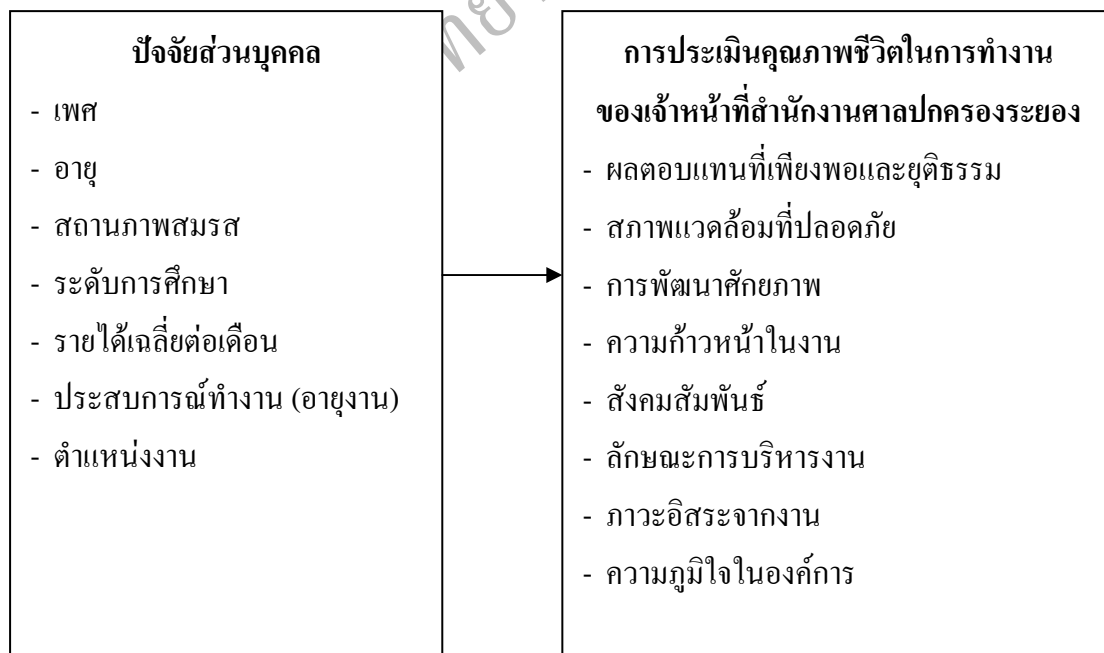
ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2553 ถึง เดือนกรกฎาคม 2553

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของ Huse & Cummings (1985 อ้างถึงใน ทศนีย์ แก้วสมนึก, 2550) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักฯ ผู้อำนวยการกลุ่มข้าราชการ และพนักงานศาลปกครอง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานศาลปกครองระยอง

การประเมินคุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกพอใจต่อลักษณะการดำเนินชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานศาลปกครองระยอง แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การพัฒนาศักยภาพ ความก้าวหน้าในงาน สังคมสัมพันธ์ ลักษณะการบริหารงาน ภาวะอิสระจากงาน ความภูมิใจในองค์กร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงการประเมินคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองระยอง
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน เสริมสร้างขวัญกำลังใจและบรรยากาศในการทำงาน และกำหนดนโยบายโครงการในการสร้างความรักความผูกพันต่อองค์กร ช่วยรักษาคนดีคนเก่งไว้กับองค์กร ลดการ โอน ย้าย หรือลาออกจากองค์กร
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจแก้ปัญหาและเป็นแนวทางการบริหารและพัฒนาสำนักงานศาลปกครองระยอง ในการบำรุงรักษาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานศาลปกครองระยองไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ